

3. Ekonomická aktivita

Významná genderová různorodost je dlouhodobě spojená s ekonomickou aktivitou mužů a žen, a to zejména v úzké závislosti na věku, příp. vzdělání. Zásadní rozdíly mezi oběma pohlavími nabízí struktura zaměstnaných mužů a žen podle postavení v zaměstnání, odvětví činnosti, hlavních tříd zaměstnání nebo podle dojížděky do zaměstnání z výsledků SLDB 2011. Dlouhodobě hluboká diferenciací spočívá v rozdílném odměňování mužů a žen prostřednictvím jejich mezd a platů, a to především v podnikatelské sféře. Významný časový vývoj s mnoha rozdíly mezi muži a ženami je charakteristický pro statistiku nezaměstnanosti, která uzavírá třetí kapitolu této publikace.

Ekonomická aktivita podle pohlaví a věku

Vývoj ekonomické aktivity mužů a žen je možné hodnotit z výsledků Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS), které Český statistický úřad provádí kontinuálně od roku 1992. Šetření poskytuje základní informace o vývoji trhu práce nejen na republikové, ale i krajské úrovni. Vzhledem k tomu, že jsou údaje zjišťovány výběrovými metodami, klesá s menší velikostí vzorku přesnost dopočtu na celou populaci. Z důvodu snížení rizika statistické chyby byly proto u některých ukazatelů využity tříleté klouzavé průměry.

Významný genderový rozdíl přetrvává v míře ekonomické aktivity, kterou lze z dlouhodobého pohledu označit u obou pohlaví za stabilní. Tříletý klouzavý průměr míry ekonomické aktivity mužů dosáhl v roce 2018 úrovně 67,5 %. V případě žen činil 50,5 %. Míra ekonomické aktivity mužů převyšovala míru ekonomické aktivity žen ve všech sledovaných pětiletých věkových kategoriích. Nejvyšší rozdíl mezi oběma pohlavími byl sledován ve věkové skupině 60 až 64 let, ve které se nejvýrazněji projevil obvyklý dřívější odchod žen do starobního důchodu. V tomto věku činila míra ekonomické aktivity 56,1 % u mužů a 26,4 % u žen. Logická disproporce mezi oběma pohlavími se rovněž týkala nižších věkových skupin populace, které byly spojené s dočasným přechodem vyššího počtu žen do ekonomicky neaktivního stavu z důvodu čerpání rodičovské dovolené. V nejnižším věku se současně projevil genderový rozdíl v délce studia. Zatímco ve věku 30 až 34 let dosáhla míra ekonomické aktivity mužů 95,5 %, v případě žen činila 68,3 %. Nepatrně nižší míra ekonomické aktivity s obdobným rozdílem mezi oběma pohlavími charakterizovala věkovou skupinu 25 až 29 let. U mužů dosáhla 93,2 % a u žen 67,0 %. Ve věku 20 až 24 let činil tříletý klouzavý průměr míry ekonomické aktivity mužů v loňském roce 63,4 %. U žen dosáhl 37,7 %.

Z mezikrajského pohledu byla míra ekonomické aktivity mužů v Olomouckém kraji v roce 2018 (67,6 %) čtvrtá nejnižší, a to za krajem Ústeckým (66,5 %), Libereckým (67,0 %), Královéhradeckým (67,1 %) a Moravskoslezským (67,3 %). Na opačném pólu pořadí se umístila Praha (73,8 %), přičemž celorepublikový průměr činil 68,7 %. Míra ekonomické aktivity žen v Olomouckém kraji (52,4 %) byla ve stejném roce osmá nejnižší, a to za krajem Libereckým (49,2 %), Zlínským, Ústeckým (shodně 49,6 %), Jihočeským (51,0 %), Krajem Vysočina (51,3 %), Královéhradeckým (52,0 %) a Jihomoravským (52,1 %). Zcela nejvyšší byla analogicky s muži v Praze (57,3 %) s tím, že průměr České republiky činil 52,8 %.

Vyšší míra ekonomické aktivity u mužů byla zřejmá nejen napříč věkem, ale i napříč vzděláním. V případě osob se základním vzděláním a bez vzdělání činila v Olomouckém kraji v uplynulém roce 22,1 % u mužů a 15,6 % u žen. S vyšším vzděláním míra ekonomické aktivity obyvatel roste. U osob se středním vzděláním bez maturity dosáhla úrovně 68,0 % u mužů a 53,3 % u žen. V případě středního vzdělání s maturitou činil průměr mužů 75,2 % a průměr žen 60,1 %. Nejvyšší míra ekonomické aktivity náleží dlouhodobě vysokoškolsky vzdělaným lidem. V roce 2018 dosáhla 84,0 % u mužů a 73,7 % u žen.

Jestliže počet obyvatel ve věku 15 a více let se v roce 2018 za jednu dekádu snížil o 3,1 % na 535,0 tis. osob, počet ekonomicky aktivních obyvatel, který odpovídá velikosti pracovní síly, se během stejného období zvýšil o 1,7 % na 319,8 tis. osob. Zatímco počet ekonomicky aktivních mužů se mezi roky 2008 a 2018 snížil o 1,3 % na 175,8 tis., počet ekonomicky aktivních žen se o 5,5 % zvýšil na 144,1 tis., tj. na nejvyšší hodnotu od vzniku Olomouckého kraje.

Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity, pohlaví a věku

Zdroj: Vyběrové šetření pracovních sil

v tis. osob

	2008			2013			2018		
	Celkem	v tom		Celkem	v tom		Celkem	v tom	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Populace 15 a více let celkem	552,0	267,5	284,5	542,9	263,2	279,7	535,0	259,8	275,2
v tom podle ekonomické aktivity									
pracovní síla	314,5	178,0	136,5	306,3	172,1	134,3	319,8	175,8	144,1
v tom:									
zaměstnaní	296,0	170,4	125,6	278,2	156,8	121,4	311,6	171,6	140,0
nezaměstnaní	18,5	7,7	10,9	28,2	15,3	12,9	8,2	4,2	4,0
ekonomicky neaktivní	237,5	89,5	148,0	236,6	91,2	145,4	215,2	84,0	131,1

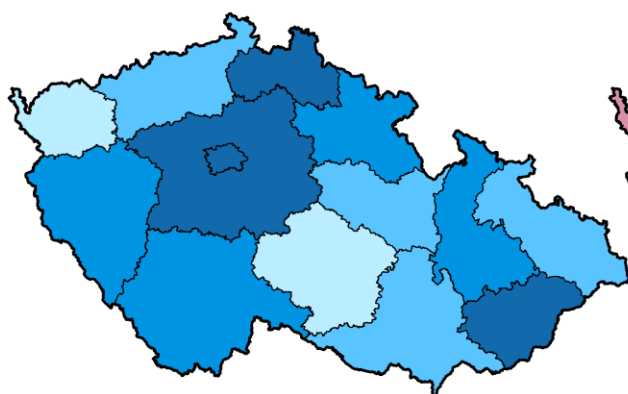
Ryze pozitivním směrem se vyvinula struktura pracovní síly. V roce 2008 bylo v kraji 296,0 tis. zaměstnaných a 18,5 tis. nezaměstnaných. Ačkoliv o pět let později klesl počet zaměstnaných na 278,2 tis. a vzrostl počet nezaměstnaných na 28,2 tis, v důsledku příznivého ekonomického vývoje se v roce 2018 počet zaměstnaných zvýšil na 311,6 tis. a počet nezaměstnaných klesl na 8,2 tis. V roce 2018 bylo v kraji 171,6 tis. zaměstnaných mužů (tj. o 0,7 % více než v roce 2008) a 140,0 tis. zaměstnaných žen (tj. o 11,5 % více než v roce 2008). Naopak skupina ekonomicky neaktivních, která zahrnuje především studenty různých vzdělávacích institucí, nepracující starobní důchodce nebo dlouhodobě nemocné, se mezi roky 2008 a 2018 snížila z 237,5 tis. osob (89,5 tis. mužů a 148,0 tis. žen) na 215,2 tis. osob (84,0 tis. mužů a 131,1 tis. žen).

Zaměstnaní podle pohlaví, postavení v zaměstnání, odvětví činnosti a hlavních tříd zaměstnání

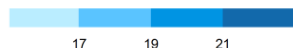
Struktura zaměstnaných podle postavení v zaměstnání vykazuje podle výsledků VŠPS zásadní genderové nerovnosti. Z celkového počtu 171,6 tis. zaměstnaných mužů v Olomouckém kraji v roce 2018 bylo 79,7 % zaměstnanců, 4,9 % zaměstnavatelů a 14,7 % mužů pracovalo na vlastní účet. Mezi 140,0 tis. zaměstnanými ženami bylo 87,8 % zaměstnankyň, 1,5 % zaměstnavatelek a 8,9 % žen pracovalo na vlastní účet. Z výše uvedené disproporce vyplývá, že podíl podnikatelů mezi muži (19,6 %) byl oproti podílu podnikatelek mezi ženami (10,4 %) téměř dvojnásobný. Analogický poměr platil i pro celou Českou republiku. Z mezikrajského pohledu byl nejvyšší podíl podnikatelů i podnikatelek v Praze (26,5 % u mužů a 15,9 % u žen) a kraji Středočeském (23,7 % u mužů a 13,3 % u žen). Nejnižší zastoupení podnikatelů vykázal mezi muži kraj Karlovarský (16,6 %) a Kraj Vysočina (17,0 %). V případě žen byl nejnižší podíl podnikatelek v populaci krajů Moravskoslezského (8,7 %) a Libereckého (9,4 %).

Podnikatelé podle pohlaví a krajů v roce 2018
(zaměstnavatelé a osoby pracující na vlastní účet)

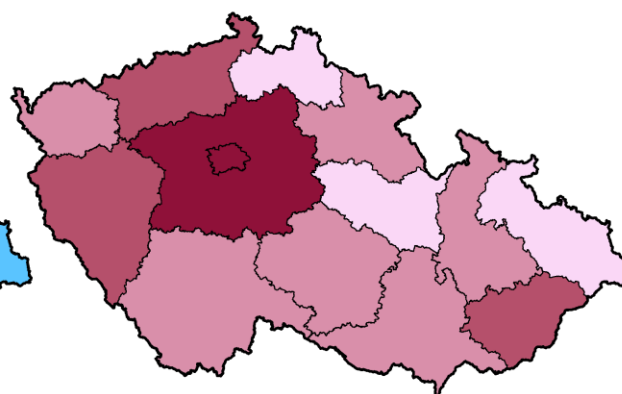
Muži

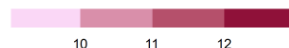
podíl na počtu zaměstnaných stejného pohlaví a věku 15 a více let (%)

Ženy

podíl na počtu zaměstnaných stejného pohlaví a věku 15 a více let (%)

Zdroj: ČSÚ, VŠPS

Převaha podnikatelů nad podnikatelkami je daná výraznou převahou mužů jak mezi zaměstnavateli, tak mezi osobami pracujícími na vlastní účet. V roce 2018 bylo v Olomouckém kraji podle výsledků VŠPS 10,4 tis. zaměstnavatelů, mezi kterými bylo 80,4 % mužů a 19,6 % žen. Relativně nižší, avšak absolutně vyšší početní převaha mužů nad ženami byla zjištěna mezi osobami pracujícími na vlastní účet. V této skupině, která zahrnovala 37,8 tis. osob, představoval podíl mužů 66,9 % a podíl žen 33,1 %.

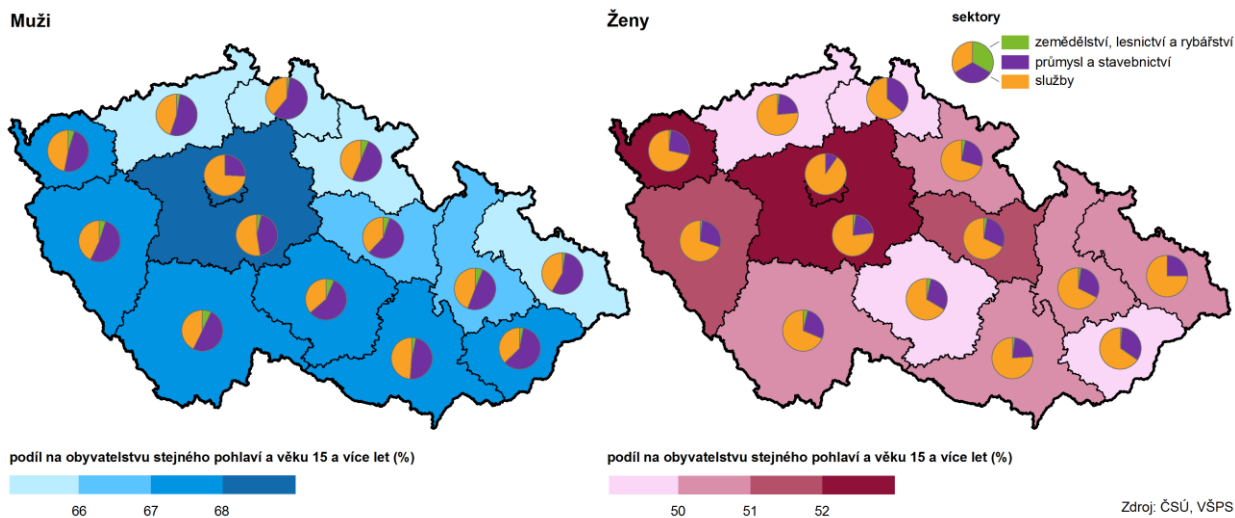
Zaměstnaní dle klasifikace postavení v zaměstnání

Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Zaměstnanci vč. členů produkčních družstev	237,8	243,0	248,0	252,3	252,2	259,7
z toho (%)						
muži	54,5	54,8	55,1	54,4	52,9	52,7
ženy	45,5	45,2	44,9	45,6	47,1	47,3
Zaměstnavatelé	8,2	9,0	9,2	11,2	11,2	10,4
z toho (%)						
muži	71,4	76,3	88,7	79,1	80,5	80,4
ženy	28,6	23,7	11,3	20,9	19,5	19,6
Pracující na vlastní účet	29,4	28,2	28,7	33,9	38,8	37,8
z toho (%)						
muži	69,3	70,4	68,3	71,0	68,7	66,9
ženy	30,7	29,6	31,7	29,0	31,3	33,1

Ačkoliv relativně nejvýraznější genderové rozdíly nabízí skupina podnikatelů, absolutně nejvíce osob pracuje v postavení zaměstnance. V roce 2018 pracovalo v roli zaměstnance 259,7 tis. osob v kraji, tj. 8 z 10 zaměstnaných mužů a 9 z 10 zaměstnaných žen. I přes to, že postavení zaměstnance je více rozšířené mezi ženami, nadpoloviční většinu zaměstnanců tvoří dlouhodobě muži. Příčinou tohoto zdánlivého paradoxu je vyšší podíl mužů v rámci pracovní síly, resp. mezi všemi zaměstnanými osobami.

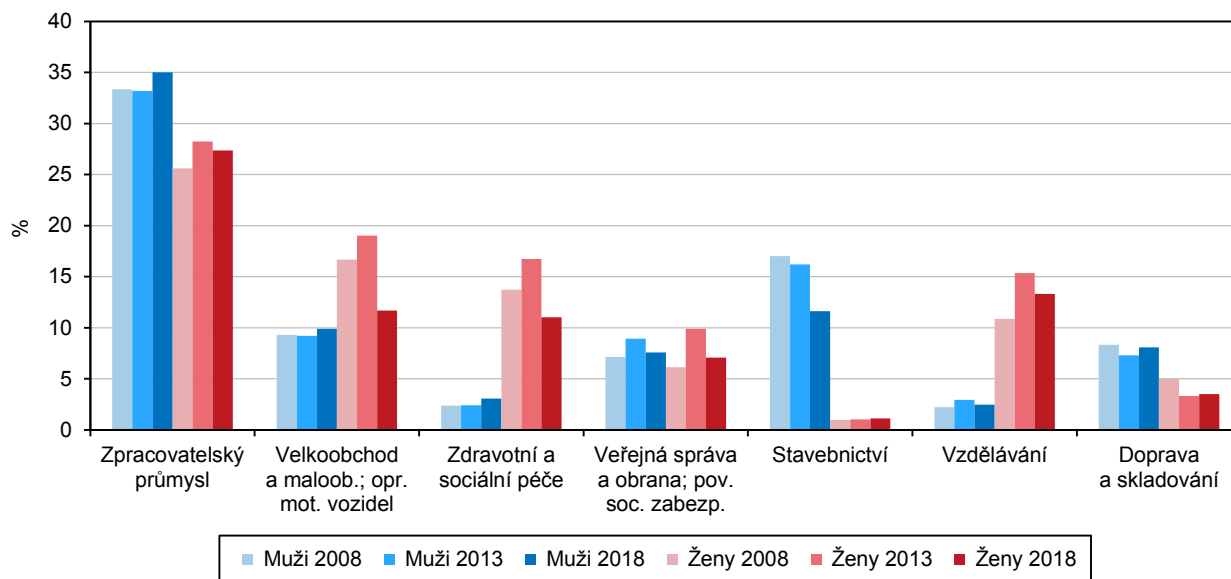
Zaměstnaní podle pohlaví, sektorů a krajů v roce 2018

Zcela zásadní rozdíl mezi oběma pohlavími je také ve struktuře zaměstnaných podle odvětví. Z celkového počtu 171,6 tis. zaměstnaných mužů v kraji v roce 2018 pracovalo 6,3 % v zemědělství, lesnictví a rybářství, 49,5 % v průmyslu a stavebnictví a 44,3 % ve službách. V případě 140,0 tis. zaměstnaných žen pracovalo 2,3 % v zemědělství, lesnictví a rybářství, 30,1 % v průmyslu a stavebnictví a 67,6 % ve službách. Vedle primárního sektoru je dlouhodobě zřejmá výrazná početní převaha mužů v sekundárním sektoru, která je zapříčiněna vyšším počtem mužů zaměstnaných ve zpracovatelském průmyslu a výrazně vyšším počtem mužů pracujících ve stavebnictví. Naopak terciární sektor je charakteristický převahou žen. Vedle obchodu je více žen zaměstnaných zejména v oblasti zdravotní a sociální péče nebo ve vzdělávání.

Zaměstnaní v národním hospodářství podle pohlaví a vybraných odvětví činnosti v Olomouckém kraji

Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil

Dojíždka do zaměstnání (podle SLDB 2011)

Dojíždka do zaměstnání podle výsledků SLDB 2011 sice spíše vykazovala úzkou závislost na daném území, přesto zejména v nižších územních jednotkách poukázala na nemalé genderové nerovnosti. Řada z nich byla ovlivněna skladbou zaměstnavatelů, a to především, pokud ve správním obvodu ORP sídlil zaměstnavatel nadregionálního významu s výraznou převahou jednoho pohlaví mezi svými zaměstnanci. Nejvyšší počet zaměstnaných v Olomouckém kraji dojížděl za prací pouze v rámci jednoho správního obvodu ORP. Tato dojíždka byla více rozšířená mezi ženami (61,6 %) než mezi muži (52,7 %). Naopak dojíždka z jiných správních obvodů ORP Olomouckého kraje charakterizovala nepatrně více muže (34,5 %) než ženy (31,9 %). Zbývající část osob dojížděla do zaměstnání z jiných krajů, příp. ze zahraničí. Z absolutního i relativního pohledu byla tato dojíždka více typická pro muže (12,8 %) než pro ženy (6,5 %).

Dojíždějící do zaměstnání podle pohlaví, typu dojíždky a správních obvodů obcí s rozšířenou působností

Zdroj: SLDB 2011

Kraj, SO ORP	Muži				Ženy			
	celkem	v tom (%)			celkem	v tom (%)		
		v rámci SO ORP	z jiných SO ORP kraje	z jiných krajů		v rámci SO ORP	z jiných SO ORP kraje	z jiných krajů
Olomoucký kraj	38 620	52,7	34,5	12,8	30 277	61,6	31,9	6,5
Hranice	2 452	45,8	21,6	32,6	1 556	67,6	16,8	15,6
Jeseník	1 490	90,7	3,2	6,1	1 394	93,3	3,3	3,4
Konice	309	62,8	29,4	7,8	334	64,7	30,2	5,1
Lipník nad Bečvou	742	26,4	49,5	24,1	455	44,8	49,2	5,9
Litovel	1 103	46,0	50,8	3,3	887	50,5	47,8	1,7
Mohelnice	1 806	35,7	59,8	4,5	1 202	45,4	52,7	1,8
Olomouc	13 958	46,3	40,9	12,8	10 499	54,8	38,9	6,3
Prostějov	4 623	65,1	22,5	12,4	3 547	76,5	18,3	5,2
Přerov	4 467	50,3	29,1	20,6	3 725	57,5	29,2	13,3
Šternberk	774	31,1	55,7	13,2	858	27,5	64,3	8,2
Šumperk	4 028	73,1	23,0	4,0	3 676	75,3	22,8	1,9
Uničov	1 153	37,3	56,6	6,1	772	51,2	44,0	4,8
Zábřeh	1 715	57,8	34,9	7,2	1 372	64,3	30,5	5,2

I s ohledem na výše uvedené důvody byly regionální disparity v rámci Olomouckého kraje výrazné. Zatímco v rámci správního obvodu ORP dojíždělo do zaměstnání na Jesenicku 90,7 % mužů a 93,3 % žen, ve správním obvodu ORP Lipník nad Bečvou pouze 26,4 % mužů a ve správním obvodu ORP Šternberk pouze 27,5 % žen. Relativně nejvýznamnější dojíždka mužů za prací z jiného správního obvodu ORP kraje charakterizovala Mohelnicko (59,8 %) a z jiného kraje, příp. ze zahraničí, Hranicko (32,6 %). V případě opačného pohlaví dojíždělo relativně nejvíce žen z jiného správního obvodu ORP kraje na Šternbersko (64,3 %) a z jiného kraje, příp. ze zahraničí, na Hranicko (15,6 %).

Vyjíždějící do zaměstnání podle pohlaví, typu vyjíždky a správních obvodů obcí s rozšířenou působností

Zdroj: SLDB 2011

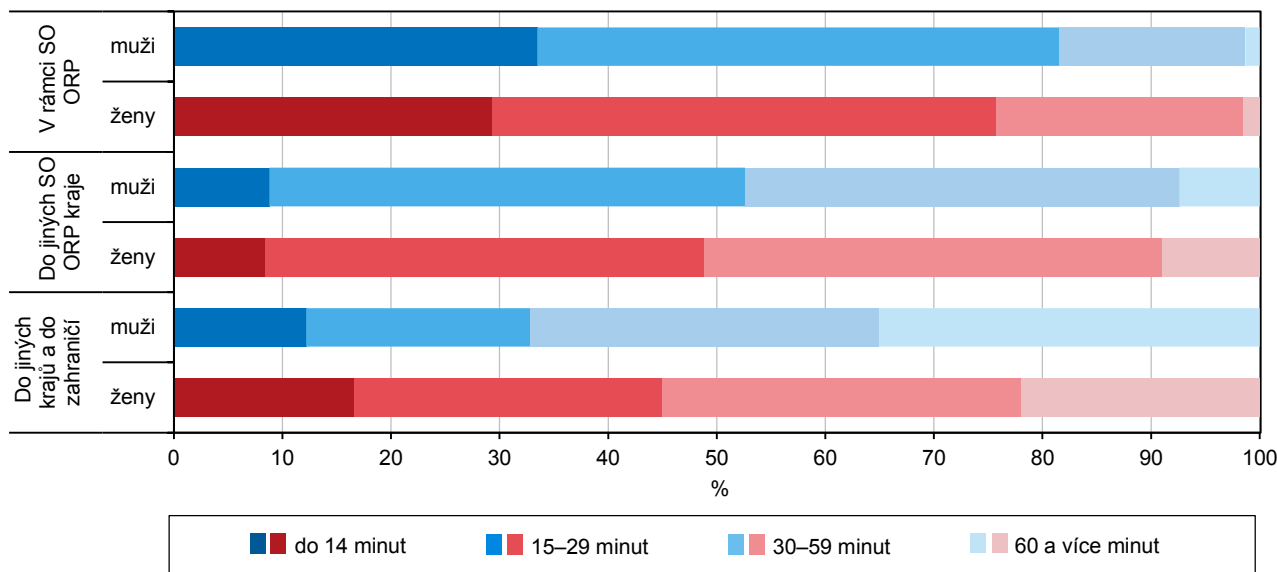
Kraj, SO ORP	Muži					Ženy				
	celkem	v tom (%)				celkem	v tom (%)			
		v rámci SO ORP	do jiných SO ORP kraje	do jiných krajů	mimo ČR		v rámci SO ORP	do jiných SO ORP kraje	do jiných krajů	mimo ČR
Olomoucký kraj	41 725	48,7	32,0	16,8	2,5	32 695	57,1	29,6	11,0	2,4
Hranice	2 398	46,8	20,9	29,4	2,9	1 861	56,5	18,1	21,6	3,8
Jeseník	1 945	69,5	5,8	21,2	3,5	1 595	81,6	2,6	12,5	3,4
Konice	808	24,0	54,8	19,2	2,0	552	39,1	49,5	10,1	1,3
Lipník nad Bečvou	1 262	15,5	71,0	12,3	1,2	1 017	20,1	71,8	7,2	1,0
Litovel	1 963	25,8	65,9	6,8	1,5	1 592	28,1	67,8	3,2	0,9
Mohelnice	1 135	56,7	31,5	9,7	2,1	915	59,7	31,0	6,7	2,6
Olomouc	9 979	64,8	19,1	13,6	2,5	7 934	72,5	17,9	7,1	2,5
Prostějov	6 248	48,2	28,1	21,0	2,7	4 699	57,7	24,3	15,2	2,8
Přerov	5 340	42,1	31,3	23,8	2,8	4 114	52,1	29,3	16,1	2,5
Šternberk	1 530	15,8	69,1	12,9	2,3	1 127	20,9	63,6	13,0	2,4
Šumperk	4 742	62,1	22,1	13,1	2,8	3 734	74,1	15,4	8,2	2,3
Uničov	1 259	34,2	52,7	10,4	2,7	1 118	35,3	57,6	4,7	2,3
Zábřeh	3 116	31,8	52,3	14,6	1,3	2 437	36,2	50,0	12,4	1,4

Hlavní trendy dojíždky byly platné také v případě vyjíždky. Nejvyšší počet zaměstnaných vyjížděl do zaměstnání pouze v rámci jednoho správního obvodu ORP. Tato vyjíždka byla více charakteristická pro ženy (57,1 %) než pro muže (48,7 %). Vyjíždka do jiných správních obvodů ORP Olomouckého kraje byla nepatrně více rozšířená mezi muži (32,0 %) než mezi ženami (29,6 %). Zbývající část osob vyjížděla za prací do jiných krajů, resp. do zahraničí. Z absolutního i relativního pohledu byla tato vyjíždka více typická pro muže (19,3 %) než pro ženy (13,4 %), ačkoliv v periferních nebo infrastrukturně dobře obslužených místech nemusela nutně znamenat časově náročné cestování.

Do půl hodiny strávilo dojíždkou do zaměstnání 81,6 % mužů a 75,8 % žen, kteří vyjížděli do zaměstnání v rámci jednoho správního obvodu ORP. Do jiného správního obvodu ORP Olomouckého kraje vyjíždělo stejnou dobu 52,6 % mužů a 48,8 % žen. Do jiného kraje nebo do zahraničí strávilo dojíždkou do práce 32,9 % mužů a 44,9 % žen méně než půl hodiny a 64,9 % mužů a 78,1 % žen méně než jednu hodinu. Zásadní rozdíl mezi oběma pohlavími byl zjištěn u typu použitého dopravního prostředku, resp. v míře využívání automobilu. V rámci jednoho správního obvodu ORP používalo automobil k přepravě do zaměstnání (jako řidič nebo spolucestující) 67,3 % mužů a 47,6 % žen. Veřejný dopravní prostředek typu autobus, vlak nebo MHD využívalo 19,1 % mužů a 38,9 % žen a přepravu na kole volilo 9,3 % mužů a 5,2 % žen. V případě meziprového cestování zesílila role automobilů, vlaků a také logická kombinace více dopravních prostředků. Do jiného správního obvodu ORP vyjíždělo autem za prací (jako řidič nebo spolucestující) 71,9 % mužů a 53,3 % žen. Autobus nebo vlak volilo 19,8 % mužů a 33,0 % žen, přičemž u obou pohlaví výrazně vzrostl význam vlaků. Do jiného kraje a do zahraničí používalo automobil k přepravě do zaměstnání (jako řidič nebo spolucestující) 61,7 % mužů a 41,2 % žen. Autobusem nebo vlakem cestovalo 25,0 % mužů a 41,1 % žen.

Vyjíždějící do zaměstnání podle typu vyjížděky, pohlaví a času stráveného dojíždkou v Olomouckém kraji (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

Analogicky s dojíždkou byly regionální rozdíly napříč Olomouckým krajem významné. Jestliže v rámci svého správního obvodu ORP vyjíždělo za zaměstnáním na Jesenicku 69,5 % mužů a 81,6 % žen, v rámci správního obvodu ORP Lipník nad Bečvou pouze 15,5 % mužů a 20,1 % žen. Relativně nejvýznamnější vyjížděka mužů za práci do jiného správního obvodu ORP kraje charakterizovala SO ORP Lipník nad Bečvou (71,0 %) a do jiného kraje, resp. do zahraničí, SO ORP Hranice (32,3 %). Rovněž v případě opačného pohlaví vyjíždělo relativně nejvíce žen do jiného správního obvodu ORP kraje v SO ORP Lipník nad Bečvou (71,8 %) a do jiného kraje, resp. do zahraničí, v SO ORP Hranice (25,4 %).

Mzdová úroveň podle pohlaví

Často diskutované rozdíly mezi muži a ženami lze dlouhodobě sledovat v oblasti odměňování za práci. Podle Informačního systému o průměrném výděлку MPSV dosáhl medián hrubé měsíční mzdy v podnikatelské sféře v Olomouckém kraji v roce 2018 hodnoty 28 248 Kč u mužů a 22 508 Kč u žen. Medián mužů v kraji byl na úrovni 91,9 % mediánu mužů v ČR (30 749 Kč) a medián žen v kraji na úrovni 90,9 % mediánu žen v ČR (24 772 Kč). Gender pay gap (GPG), který vyjadřuje rozdíl mediánu mzdy mužů a žen vztažený k mediánu mzdy mužů, dosáhl 20,3 % a byl vyšší než na celorepublikové úrovni (19,4 %).

Medián měsíční mzdy/platu podle věku a pohlaví zaměstnanců v roce 2018

Pramen: Informační systém o průměrném výděлку Ministerstva práce a sociálních věcí

	Medián hrubé měsíční mzdy v podnikatelské sféře (Kč)			Medián hrubého měsíčního platu v nepodnikatelské sféře (Kč)			Gender pay gap (GPG) ¹⁾ (%)	
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	v podnikatelské sféře	v nepodnikatelské sféře
Zaměstnanci celkem	25 881	28 248	22 508	32 236	34 753	31 083	20,3	10,6
v tom ve věku								
do 20 let	17 021	17 021	19 239	.	.	.	-13,0	.
20–29 let	25 348	26 970	22 615	27 914	28 454	27 019	16,1	5,0
30–39 let	25 981	28 546	22 591	31 961	35 434	29 768	20,9	16,0
40–49 let	26 848	29 886	22 841	33 063	37 394	31 266	23,6	16,4
50–59 let	25 254	27 779	22 471	33 498	35 391	32 843	19,1	7,2
60 a více let	25 016	26 426	20 033	34 036	33 788	34 285	24,2	-1,5

¹⁾ rozdíl mediánu mzdy mužů a žen vztažený k mediánu mzdy mužů

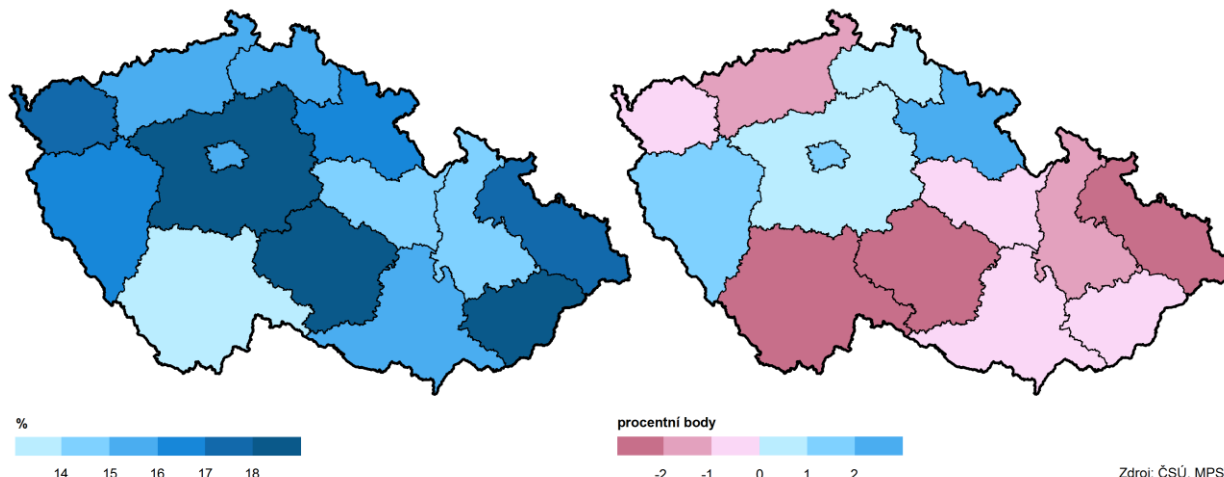
Medián mezd mužů v Olomouckém kraji se mezi roky 2013 a 2018 zvýšil o 6 462 Kč, tj. o 29,7 %. Medián mezd žen vzrostl během stejného období o 5 221 Kč, tj. o 30,2 %. Díky nepatrně vyššímu relativnímu růstu mediánu mezd žen se mírně snížil rozdíl mezi oběma pohlavími vyjádřený GPG, a to z 20,7 % na 20,3 %. Z mezikrajského pohledu byl medián mezd mužů i žen v Olomouckém kraji v roce 2018 druhý nejnižší. Zcela nejnižších hodnot vykázal kraj Karlovarský (28 189 Kč u mužů a 22 502 Kč u žen), naopak výrazně nejvyšší hodnoty příslušely Praze (36 240 Kč u mužů a 29 795 Kč u žen).

Gender Pay Gap podle krajů

(rozdíl mezi mediánem mezd mužů a žen vztažený k mediánu mužů)

Rok 2018

Změna mezi 2013 a 2018

Zdroj: ČSÚ, MPSV

Výrazně menší genderové rozdíly v odměňování za práci charakterizují nepodnikatelskou sféru. Podle Informačního systému o průměrném výděлку MPSV představoval medián hrubého měsíčního platu v nepodnikatelské sféře v Olomouckém kraji v roce 2018 úroveň 34 753 Kč u mužů a 31 083 Kč u žen. Zjištěný medián mužů v kraji dosáhl 94,7 % mediánu mužů v ČR (36 696 Kč) a medián žen v kraji 98,5 % mediánu žen v ČR (31 561 Kč).

Během let 2013 a 2018 se medián platů mužů v Olomouckém kraji zvýšil o 10 182 Kč, tj. o 41,4 %. Medián platů žen vzrostl o 7 746 Kč, tj. o 33,2 %. Díky vyššímu relativnímu růstu mediánu platů mužů se výrazně zvýšil rozdíl mezi oběma pohlavími vyjádřený GPG, a to z 5,0 % na 10,6 %, přesto byl nejnižší v České republice (republikový průměr činil 14,0 %). V mezikrajském srovnání byl medián platů mužů druhý nejnižší, a to po kraji Pardubickém (34 020 Kč). V případě žen byl medián platů naopak čtvrtý nejvyšší. Výrazně nejvyšší mediány platů náležely Praze (43 700 Kč u mužů a 36 569 Kč u žen).

Nezaměstnaní podle pohlaví, věku a délky nezaměstnanosti

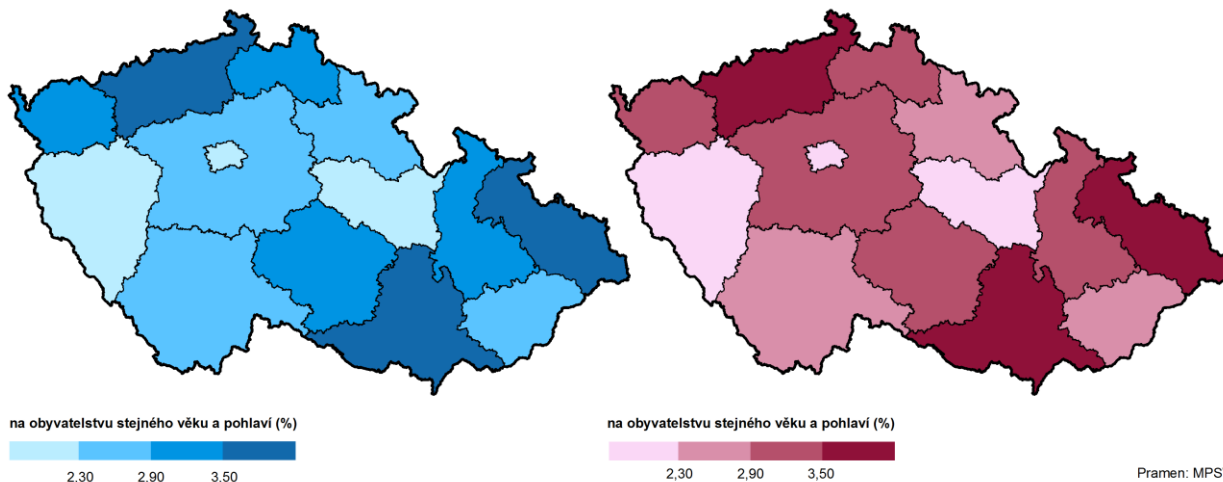
Rozdíly mezi muži a ženami se prolínají ekonomicky produktivním obyvatelstvem a charakterizují nejen zaměstnané, ale i nezaměstnané. Podíl nezaměstnaných osob, který představuje podíl dosažitelných uchazečů ve věku 15 až 64 let ze všech obyvatel stejného věku, dosáhl podle údajů MPSV k 31. 12. 2018 v Olomouckém kraji 3,4 %. Podíl nezaměstnaných mužů činil 3,4 % a podíl nezaměstnaných žen 3,3 %. Nízký rozdíl mezi oběma pohlavími a vyšší podíl nezaměstnaných mužů je dán především prosincovým termínem, neboť počty nezaměstnaných mužů v průběhu kalendářního roku jsou výrazně závislé na sezónních vlivech. Běžným standardem posledních let bylo, že zatímco od dubna nebo května až do listopadu byl vyšší podíl nezaměstnaných na straně žen, ve zbývajících částech roku byl vyšší podíl nezaměstnaných mužů. Posledním rokem, ve kterém byl vyšší počet měsíců s převahou podílu nezaměstnaných žen, byl v Olomouckém kraji rok 2009. Nejvyšší podíl nezaměstnaných mužů měl v rámci kraje k 31. 12. 2018 okres Jeseník (5,9 %, tj. 3. nejvyšší mezi všemi okresy ČR). Následovaly okresy Šumperk (4,1 %), Přerov (3,9 %), Olomouc (3,0 %) a nejnižší podíl náležel okresu Prostějov (2,1 %, tj. 17. nejnižší mezi všemi okresy ČR).

V případě žen náležel nejvyšší podíl nezaměstnaných v Olomouckém kraji okresu Jeseník (5,2 %, tj. 7. nejvyšší mezi všemi okresy ČR). Následovaly okresy Přerov (4,2 %), Šumperk (3,6 %), Olomouc (2,7 %) a nejnižší podíl náležel opět okresu Prostějov (2,6 %, tj. 28. nejnižší mezi všemi okresy ČR). Vyšší podíl nezaměstnaných mužů než žen charakterizoval v kraji okresy Jeseník, ve kterém nezaměstnanost mužů vykazuje nejvýraznější sezónní průběh, Šumperk i Olomouc. V jižní části kraje vymezené okresy Přerov a Prostějov byl podíl nezaměstnaných osob vyšší u žen.

Podíl nezaměstnaných osob podle pohlaví a krajů ke konci roku 2018
(dosažitelní uchazeči o zaměstnání ve věku 15–64 let v evidenci úřadu práce)

Muži

Ženy

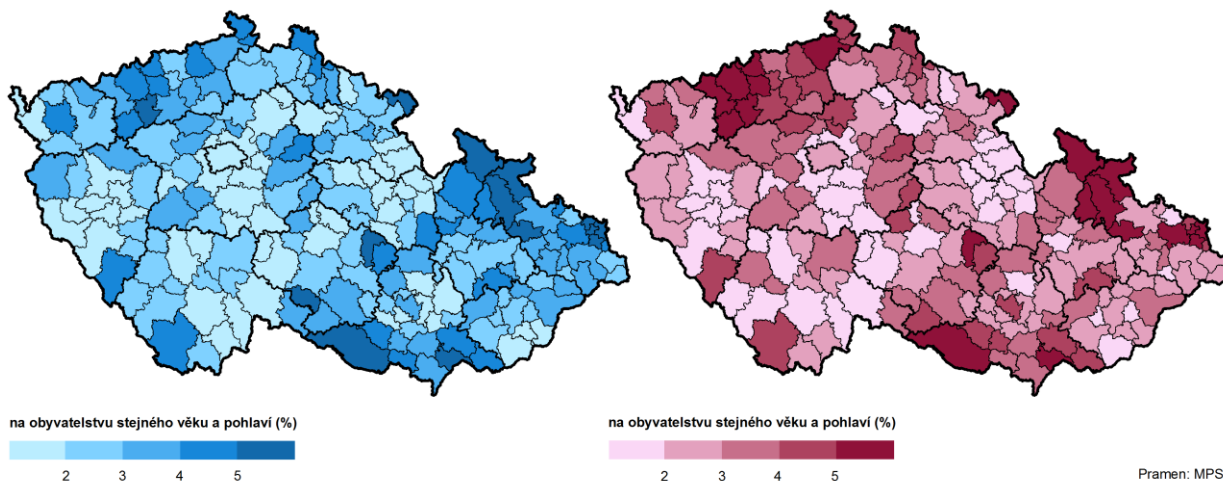

V mezikrajském pohledu byl nejvyšší podíl nezaměstnaných mužů k 31. 12. 2018 v kraji Moravskoslezském (4,8 %), Ústeckém (4,0 %) a Jihomoravském (3,7 %). Naopak nejnižší byl v Praze (1,8 %), kraji Plzeňském (2,1 %) a Pardubickém (2,2 %). Nejvyšší podíl nezaměstnaných žen náležel kraji Ústeckému (5,1 %), Moravskoslezskému (4,5 %) a Jihomoravskému (4,0 %). Obdobně jako u mužů byl nejnižší podíl vykázan v Praze (2,0 %), kraji Plzeňském a Pardubickém (shodně 2,2 %). V nižších územních celcích byl nejvyšší podíl nezaměstnaných mužů sledován ve správních obvodech ORP Karviná (8,4 %), Orlová (7,9 %) a Vítkov (7,4 %). Pod jednoprocenní hranicí byl pouze ve správních obvodech ORP Říčany a Kostelec nad Orlicí (shodně 0,9 %). V případě žen byl nejvyšší podíl zjištěn ve správních obvodech ORP Karviná (7,9 %), Most (7,1 %) a Orlová (7,0 %). Na opačném pólu pořadí se umístily správní obvody ORP Říčany (0,9 %) a Ústí nad Orlicí (1,0 %).

Podíl nezaměstnaných osob podle pohlaví a SO ORP ke konci roku 2018
(dosažitelní uchazeči o zaměstnání ve věku 15–64 let v evidenci úřadu práce)

Muži

Ženy

Úřady práce v Olomouckém kraji evidovaly k 31. 12. 2018 celkem 14 801 neumístěných uchazečů o nové zaměstnání. Z tohoto počtu bylo 7 213 žen (48,7 %). Nejvyšší zastoupení žen mezi nezaměstnanými vykázal v kraji okres Prostějov (55,1 %), naopak jejich nejnižší podíl charakterizoval okres Jeseník (45,5 %). Z pohledu věkové struktury tvořily nejhroženější skupinu na trhu práce osoby ve věku 55 až 59 let. Podíl nezaměstnaných mužů v tomto věku představoval 14,5 % ze všech evidovaných mužů ucházejících se o zaměstnání. Podíl nezaměstnaných žen ve věku 55 až 59 let na všech uchazečkách o zaměstnání tvořil 17,3 %. V případě mužů bylo vyšší zastoupení nezaměstnaných také ve věkových skupinách 60 až 64 let a 50 až 54 let. Díky obvykle dřívějšímu odchodu žen do starobního důchodu byl podíl nezaměstnaných žen ve věku 60 až 64 let relativně nízký, obdobně jako u mužů byl ovšem zvýšený podíl nezaměstnaných sledován u žen ve věku 50 až 54 let. Relativně vyšší podíl nezaměstnaných mužů a především žen ve věku 40 až 44 let byl výrazně ovlivněn populační strukturou, neboť právě v této pětileté věkové kategorii aktuálně žije nejvíce mužů a žen v Olomouckém kraji.

Věková struktura uchazečů o zaměstnání k 31. 12.

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

	2008		2013		2018	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
Uchazeči o zaměstnání celkem	11 220	12 250	22 978	20 386	7 588	7 213
z toho (%)						
do 19 let	5,3	4,3	3,4	2,9	3,2	3,0
20-24 let	12,8	10,4	13,6	12,1	7,7	7,1
25-29 let	10,6	9,5	11,5	10,2	9,5	9,6
30-34 let	10,0	13,2	10,3	11,3	8,7	9,9
35-39 let	8,8	11,9	11,8	14,2	9,0	10,9
40-44 let	8,5	11,2	9,8	11,8	11,3	12,6
45-49 let	9,9	11,8	9,9	11,7	9,9	11,4
50-54 let	13,1	16,4	10,6	12,0	12,2	12,2
55-59 let	16,6	10,9	13,4	13,0	14,5	17,3
60-64 let	4,4	0,4	5,6	0,7	13,1	5,5

Z podrobné struktury uchazečů v posledních letech vyplývá, že se meziročně zvyšuje podíl krátkodobě registrovaných uchazečů na úkor dlouhodobě registrovaných. Zatímco ještě v prosinci 2016 tvořil podíl uchazečů s evidencí do 3 měsíců 32,7 %, o dva roky později vzrostl na 46,7 %, přičemž v případě mužů (53,2 %) byl výrazně vyšší než u žen (39,9 %). Meziročně nižší byl rovněž podíl uchazečů s evidencí 3 až 6 měsíců, který dosáhl 16,7 % (u mužů 14,8 % a u žen 18,8 %). Zastoupení uchazečů s delší evidencí se naopak postupně snižuje. V meziročním pohledu klesl podíl uchazečů s evidencí nad 12 měsíců na 24,1 %, přičemž u žen (27,3 %) byl již tradičně vyšší než u mužů (21,1 %). Průměrná délka evidence mužů činila k poslednímu dni loňského roku 473 dní. V případě žen byla o 126 dní delší.

Nárok na podporu v nezaměstnanosti příslušel v Olomouckém kraji 5 546 uchazečů, tj. 37,5 % z celku. Podíl žen mezi nimi činil 47,4 %. Průměrná měsíční výše podpory v nezaměstnanosti činila 7 106 Kč s tím, že v případě mužů (7 714 Kč) byla o pětinu vyšší než u žen (6 431 Kč).

Zatímco u nejnižšího a nejvyššího vzdělání byl mezi oběma pohlavími rovnocenný počet uchazečů, u středoškoláků byly zřetelné výrazné genderové odlišnosti. Základní vzdělání (vč. neúplného a bez vzdělání) charakterizovalo 4 299 uchazečů, z toho polovinu tvořily ženy (50,9 %). Střední odborné vzdělání s výučním listem mělo 5 533 uchazečů, mezi kterými byly ženy v menšině (40,4 %), a úplné střední s maturitou (bez vyučení) 2 048 uchazečů, mezi kterými naopak ženy převažovaly (61,1 %). Akademickým či vědeckým titulem disponovalo 1 066 uchazečů, tj. 538 mužů a 528 žen. Podle hlavních tříd zaměstnání převažovali mezi uchazeči pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (5 083 uchazečů, z toho 51,5 % žen) a pracovníci ve službách a prodeji (2 975 uchazečů, z toho 66,0 % žen). Nejvyšší genderová disproporce byla mezi uchazeči v 1. až 9. třídě u úředníků (1 508 uchazečů, z toho 81,0 % žen) a u řemeslníků a opravářů (1 733 uchazečů, z toho 10,8 % žen).